

Motion till riksdagen

1986/87:Sk338

Rune Thorén och Jan Hyttring (c)

Reglerna för realisationsvinstbeskattning vid förvärv genom arv

Reglerna för beskattning av realisationsvinster vid försäljning av fastigheter m. m. har blivit föremål för många ändringar efter den genomgripande reformen 1968. Dess värre har dessa ändringar knappast lett till förenklingar och, vad värre är, bestämmelserna ger i vissa fall materiellt orimliga effekter. Låt oss här redovisa ett område, där justeringar av regler/praxis är ytterst angelägna.

Med stöd av rättsfallen RÅ 1941 ref. 51 och RÅ 1942:1040 hävdar taxeringsmyndigheterna att en fastighet som förvärvats i samband med arvsskifte i sin helhet skall anses förvärvad genom arv, oavsett hur många delägare den nye ägaren löst ut. Då det bara finns en arvinge, synes nuvarande praxis naturlig och reglerna rimliga. Men ju fler arvingarna är desto orimligare blir effekterna av nyss nämnda praxis.

Låt oss som exempel utgå från ett dödsbo som består av fem syskon som delägare. De enas om att fastigheten är värd 500 000 kr., och ett av syskonen accepterar att överta fastigheten. Om detta sker genom arvsskifte, där han gottgör övriga delägare med 100 000 kr. vardera, anses han ha förvärvat hela fastigheten genom arv. Vid en kommande försäljning beräknas hans ingångsvärde med utgångspunkt från närmast föregående köp. Om dödsboet säljer fastigheten och därefter skiftar tillgångarna får han tillgodogöra sig dessa 500 000 kr. som ingångsvärde vid en kommande försäljning.

I båda fallen har den nye ägaren (dödsbodelägaren) belastats med en nettokostnad på 400 000 kr. – utöver sitt arv – för förvärvet. Om den nye ägaren sedan på grund av flyttning, sjukdom etc. måste avyttra fastigheten några få år senare blir realisationsvinstskatten ofta orimligt hög om man valt att tillskifta honom fastigheten vid arvsskiftet. Vi menar att det inte är acceptabelt att låta själva tillvägagångssättet för förvärvet i samband med arvsskiftet leda till så materiellt olika beskattningseffekter, speciellt om dessa förhållanden är helt okända för "gemene man". De som är väl insatta i realisationsvinstbeskattningens labyrinter drabbas givetvis inte utan väljer den metod som ger det för dem bästa resultatet. Vi har informerats om fall där skillnaden i påförd skatt uppgått till över 50 000 kr. Sådana oformligheter kan enligt vårt förmenande inte accepteras i ett rättssamhälle.

Vi har förståelse för att man skall betrakta den reella arvslotten – dvs. i detta fall en femtedel av fastigheten – såsom förvärvad genom arv, eftersom detta är förenligt med vanligt sunt förnuft. Ingångsvärdet för denna arvslott får sedan beräknas enligt gällande regler. Men de återstående 400 000 kr. som den nye fastighetsägaren tillgodogjort övriga dödsbodelägare med bör

enligt vår mening gälla som ingångsvärde för fyra femtedelar av fastigheten. Med detta betraktelsesätt uppkommer inga stötande "tröskel"-effekter, vare sig man väljer att överlåta fastigheten genom arvsskifte eller genom köp omedelbart före skiftet.

Den enklaste lösningen av här aktuella problem torde dock vara att betrakta s. k. blandade förvärv (exempelvis arvsskifte med mer än en arvtagare) såsom likställda med köp. Det finns i normala fall ingen anledning att befara att överenskomna värden på fastigheten skulle avvika markant från dagens marknadsvärde på orten eller i regionen. Väljer man ett extremt lågt värde, innebär ju detta nackdelar för övriga dödsbodelägare och på sikt även för den nye fastighetsägaren. Väljer man å andra sidan ett mycket högt värde, uppkommer med säkerhet en beskattningsbar realisationsvinst för dödsboet – något som ju även drabbar dem som inte tillskiftas någon fastighet. Vi vill även påpeka att här ifrågavarande regler också har relevans när det gäller exempelvis avskrivningsvärdena för jordbruksfastigheter o. d. vid förvärv genom arvsskifte.

Förnuftigare regler i här ifrågavarande avseenden skulle eliminera – eller i varje fall reducera – behovet av kvalificerat juridiskt biträde vid flertalet arvsskiften och minska antalet formella köp, lagfarter m. m. som nu florerar för att undvika stötande effekter av dagens bestämmelser.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändringar i reglerna för realisationsvinstskatteberäkning m. m. vid förvärv av fastighet vid arvsskifte på sätt som i motionen förordats.

Stockholm den 21 januari 1987

Rune Thorén (c)

Jan Hyttring (c)